

VÝROČNÍ ZPRÁVA

The Annual Report

2006

ZOO Dvůr Králové a.s., Czechia

ZOO Dvůr Králové 60. výročí založení 1946 - 2006

60th Anniversary
1946-2006

Zlaté a stříbrné pamětní mince vydané k 60. výročí založení ZOO Dvůr Králové.

Kopytníci Hoofstock

Luděk Čulík, Jiří Hrubý

SUMMARY

As many as 158 young ones (34 species and 39 forms) were born, which was a great success. We extended the genetic basis of our herds by replacing breeding mules. Following animals acquired: 1.0 roan antelope, 1.2 eland, 0.5 sable antelope, 1.0 bongo, 1.1 blesbok, 1.1 greater kudu, 0.2 Arabian oryx, 1.0 silatunga, 1.0 kafue lechwe, 0.3 watusi, 1.0 Grevy zebra, 1.0 Hartmann zebra, 0.1 Chapman zebra. The arrival of Etana, our first okapi female was a great event for us. Now we have two males and one female. The high season of this year was one of the longest ones in the history of African Safari; it started on 29th April and ended on 30th October. Visitors could have seen more than 140 hoofed mammals in African Safari enclosure.

Africké safari bylo v letošním roce otevřeno již od 29. dubna a jeho brány se pro veřejnost uzavřely 30. října. Tato sezóna patřila k nejdelším za celou historii existence safari. Návštěvníci v něm měli možnost zhlédnout více než 140 kopytníků ve 13 druzích a 14 formách. Velký zájem byl tradičně o Večerní safari, podvečerní projížďky, během kterých mohli návštěvníci shlédnout život afrických kopytníků za soumraku a v nočních hodinách. Dokonalou atmosféru dokreslovali svým odborným výkladem pracovníci z řad zaměstnanců.

Bohatá kolekce kopytníků se v letošním roce rozšířila o nové druhy. Jedná se o tři formy skota. Dvě z nich, jerseyjský skot a zebu zakrstlý, byly umístěny do dětské zoo a africký domorodý skot Dahome byl umístěn do pavilonu buvolů.

V letošním roce došlo k organizačním změnám a uspořádání úseků kopytníků. Dosavadní členění na oddělení kopytníků I, oddělení kopytníků II a oddělení nosorožců bylo změněno, Úsek nosorožců byl připojen k úseků kopytníků II.

I. Odchovy a přírůstky

Kromě organizačních změn jsme se věnovali chovatelské práci. Stáda koprníků se rozrostla o 158 mláďat ve 34 druzích a 39 formách. Mezi důležité odchovy patří: 4 alaxi, 4 antilopy koňské, 7 antilop losích, 7 antilop vraných, 2 antilopy okrajové, 2 bahňáci horští, 1 bongo, 1 buvol kaferský, 1 buvol pralesní, 1 buvolec běločelý, 1 dikdik Kirkův, 3 gazely pískové, 1 brošík liberijský, 9 impal, 10 kudu mláďata, 2 kudu velcí, 2 nosorožci dvourohí, 8 oryxí nížinných, 2 oryxí jihoafričtí, 4 samotáři, 3 pakoňové běloocasých, 5 pakoňů bělocasých, 6 pakoňů modrých, 1 puovec bílý, 7 vodňáček abuk, 1 vodňáček červená, 7 vodňáček jelenovitých, 7 watusi, 1 zebra Böhmanova, 4 zebry dámské, 12 zebra Grévyho, 5 zebra Hartmannová, 1 zebra Chapmanova, 5 žiraf Rothschildových a 3 žirafy sířované.

Páření žiraf sířovaných.
Mating of reticulated giraffes

Foto: L. Čulík

Chovné skupiny byly doplněny o nové jedince, kteří byli v rámci zachování genetické diversity dovezeni ze zoologických zahrad z celé Evropy. Během roku byla dovezena následující zvířata:

- 1,0 antilopa koňská z Marwella,
- 1,2 antilopy losí z Vídně a Borasu,
- 0,5 antilopy vrané z Kodaně a Prahy
- 1,0 bongo z Olomouce,
- 1,1 buvolci běločelí z Liberce,
- 1,1 kudu velcí z Marwella,
- 0,2 přimorožci arabští z Montpellier,
- 1,0 sitatunga z Monde Sauvage,
- 1,0 vodňáček červená z Le Pal,
- 0,3 watusi z Augšpurku,
- 1,0 zebra Grévyho z Amsersfürtu,
- 1,0 zebra Hartmannová ze Sigeamu
- 0,1 zebra Chapmanova ze Sulolku.

II. Žirafy a okapi

Tradičně úspěšné odchovy žiraf, kterých se letos narodilo osm (5 žiraf Rothschildových a 3 žirafy sířované), zkalila osudná nehoda z konce roku. Při nočním výpudku proudů a pokusech o obnovení dodávky se poplašilo stádo a tři jedinci uhynuli. Nikdy dříve nedošlo k úhynu z podobného důvodu. Ihned po incidentu jsme ustalovali záložní zdroje pro případ, že by se podobná situace opakovala.

Velkou událostí byl dovoz první samice okapi z Antverp. V podzimních měsících jsme začali s připouštěním samice Etany a samce Aňadiho, který je určen jako její životní partner. Po prvotním vzájemném zkoumání došlo i k pokusu

páření. K vlastnímu páření zatím nedošlo. Aňadi a Etana jsou nezkušení a zejména Aňadi začal být neuměřeně agresivní, a tak k dalšímu spojení dojde až na jaře 2007, kdy bude i vhodnější počasí pro celodenní spojování.

III. Nosorožci

V tomto roce pokračovala spolupráce na projektu zaměřeném na rozmnožování nosorožců širokohubých severních, na kterém spolupracujeme s IZW Berlin a Veterinárním institutem ve Vídni. Po sonografických vyšetřeních, která neprokázala březost žádné ze samic, došlo k přeskupení stáda na dvě menší skupiny v naději, že se oživí sociální vztahy a případně dojde páření a zabřeznutí Nájim nebo Fatu. Po náhlém úhynu samce Saita v srpnu a vzhledem k tomu, že nedošlo k páření s žádným samcem Sunim a samicí Fatu, bylo ke konci roku přistoupeno k inseminaci dvou reprodukce schopných samic. K této inseminaci mělo být využito semeno od samce Angalifu, které bylo odebráno v San Diegu.

Odebranné semeno putovalo ve speciálním kontejneru letecky do Prahy, kam však nedorazilo, jelikož se při překládání ztratilo a dorazilo na místo určení až s několika denním zpožděním. Bohužel tato doba byla rozhodující a semeno přišlo již v nepoužitelném stavu. Proto jsme nakonec přistoupili k použití semena samce Suniho. Podle předběžných výsledků by samice Nájim mohla být březí, vše však musí potvrdit až další testy, které budou provedeny na začátku roku 2007. Projekt bude dále pokračovat.

V chovu nosorožců dvourohých byla navázána na úspěchy předchozích let, které se projeví narozením dalších dvou mláďat. Samice Jessi se 2. ledna narodil sameček Janie a samice Elbě se 4. září narodila samička Etvsha. Dále je vysoce březí samice Jola. Její porod je očekáván na přelomu roku. Po spojování došlo k zabřeznutí dalších dvou samic. Obzvláště spojení samce Mweru a samice Jane-Lee je velmi cenné, protože tato zvířata jsou nepřibuzná a mládě bude jejich prvním potomkem. Druhé mládě by se mělo narodit samicí Jiddah a samci Jimunovi. Tím jsme se dostali do situace, že všechny reprodukce schopné samice (6 jedinců) jsou březí nebo vodí mláďata.

V chovu nosorožců indických se nám podařilo částečně splnit vytvářené cíle z loňského roku. Na konci roku byl na doporučení koordinátora evropského chovu přimístěn samec Ropen do norimberské zoo, aby zaujal místo tamějšího uhynulého chovného samce. Byla zpracována první verze projektu pavilonu indických nosorožců, který by měl zajistit optimální podmínky chovu těchto zvířat.

Loňský rok byl ve znamení kampaně Zachraňme nosorožce, kterou vyhlásila IAZA. Kampaň měla za úkol získat finanční prostředky na projekty zaměřené na ochranu všech pěti druhů nosorožců v jejich domovině. Celkem bylo vybráno přes půl milionu Euro. To předčilo očekávání všech zúčastněných. Naše zoo přispěla o 2 279 a obdržela bronzový certifikát. Větší úspěch přišel v soutěži o nejlepší výchovný program zaměřený na ochranu nosorožců, kde naše zoo získala prvenství v kategorii zoologických zahrad, které chovají nosorožce.

Mláďě nosorožce dvourohého Jamie s matkou.
Black rhino offspring Jamie and his mother.

Foto: L. Čulík

IV. Úpravy pavilonů a expozic

I nadále jsme pokračovali v úpravách pavilonu a expozic za pomoci nejmodernějších trendů a technologií tak, aby vyhovovaly i těm nejvyšším nárokům u nás chovaných zvířat.

Mezi největší akce patřila rekonstrukce pavilonu pro východoafrické kopytníky, která se již léta pro ustájení zvířat nevyžívala. Původní ocelová konstrukce byla po celkovém snížení na požadovaných 450 cm ošetřena a následně vyzděna. Novinkou je použití sendvičové střechy, složené z hliníkových panelů s pěnovou izolací, které se používají do mrazicích boxů. Tyto materiály zajišťují dokonalou izolaci a brání nežádoucímu úniku tepla. Ve střeše je osm světlíků, čtyři z nich jsou dálkově elektricky otevíratelné. Nové jsou také oboustranně otevíratelné dveře, výhodná zejména při přehánění v pavilonu a nakládání při přesunech zvířat. Byl použit stejný typ větracích oken jako na pavilonu okapí. Jen zavírání bylo inovováno. Je řešeno přes klikovou hřídel a okna lze nastavit do různých poloh větrací štěrbin.

Další byla rekonstrukce stáje pro kudu velké na pavilonu gazel. Tato rekonstrukce měla za úkol přeměnit starý systém hrazení a jeho členění, aby lépe vyhovovalo rychle se rozrůstajícímu stádu těchto velkých afrických antilop. Vnitřní stáj byla rozšířena o jednu z manipulačních uliček. Tím jsme dosáhli zvětšení prostoru pro zvířata téměř o 16 m². Dále jsme přeměnili čtyři menší boxy na dva velké. Uspořádání dvou velkých a šesti menších boxů, které slouží k oddělení samců nebo matek s mláďaty, vyhovuje potřebám stáda lépe než staré uspořádání s deseti menšími boxy. Po většinu roku jsou všechny boxy propojeny a zvířata mají k dispozici 130,5 m². Po zrušení jedné z manipulačních uliček jsme změnili systém

vypouštění zvířat do výběhu. Ta nyní mají možnost chodit do výběhu přímo ze dvou boxů. Ve stáji také došlo k zprůhlednění hrazení, což poskytuje zvířatům větší rozhled.

Přechod přestavby pavilonu pro východoafrické kopytníky.
Reconstruction of East-African hoofed mammals' house.

Foto: L. Čulík

Stádo kudu velkých, v pozadí žirafy Rothschildovy.
Herd of greater kudus with Rothschild giraffes staying in the background.

Foto: L. Čulík